

הדור קבלה בימי אחשורוש**מגילת אסתר ט', כז'-כח'**

קִיְמוּ וּקְבִלוּ וְקָבְלוּ הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל זֶרְעָם וְעַל כָּל הַגְּלוּיִם עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבֹר לִהְיוֹת עֹשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּתָבְכֶם וְכַזְּמַנְכֶם כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה: וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים כָּל דּוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וַיְמִי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְהוּדִים וְנִזְכָּרְכֶם לֹא יִסּוּף מִזֶּרְעָם:

אסתר רבה ז', יח'

ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו עם אחד, אותו שנא' בו (דברים ו') ה' אחד ישן לו מעמו.

ספרי דאגדתא על מגילת אסתר ג', יח'.

ישנו עם אחד. ישנים הם מן המצוות.

עין איה שבת ב', ט', סט'

אמר רבא, אעפ"כ הדור קבלה בימי אחשורוש. היסוד הטבעי שבקדושה שמפעם בחזקה בנשמתן של ישראל, אינו מניח את היסוד של הבחירה החפשית להתגלות בכל מילואה. ומאז עמדו רגלי אבותינו על הר סיני, אורות החיים הטבעיים שבקדושה מתגברים והולכים בגלוי, והתוכן החפשי של בחירת האדם עומדת היא בצורה עלומה, עד אשר רק בהשתערות רוח עושים של שכרות נוראה, אשר ליצרא דע"ז ביסודו, היה אפשר לצאת אל הפועל מין תואר של בחירה בישראל. ומפני הארס הגדול שהוכרח להתכנס עד כדי העמדת הבחירה המעשית במשקל ישר, היה הצורך של יצרא דע"ז להיות מרובה כ"כ בעז כחו. הירידות הכלליות גרמו אח"כ החלשה רבה להארתה של טבעיות הקודש, ובימי אחשורוש, אחרי שקדמו הנפילות המאוחרות של השתחויית הצלם וההתנאות מסעודתו של אותו רשע, כל אותם התוכנים הזרים שחדרו בישראל, גרמו האפלה להאור של הקדושה הטבעית, גניזת אורה במחבואיה של הנשמה, מבלי להגלות בהופעת כחה. וזו גופא היתה עצת ד' עמוקה, כדי שתהיה אפשרות לכה הבחירה השקולה לצאת אל הפועל בפעולתה. וזה נעשה אח"כ לטובה אחרי התשובה שבאה ע"י גזירתו של המן, שהונח מקום לפעולה בחירתית, הבאה מהכרעה חפשית שבנשמה, לפעול את פעולתה. וכאן נתקיים בפועל, בתור אישור וקיום, בהוצאה מן הכח אל הפועל בתוכן רצוני, ששייך בו קיום לקיים את המצווה מאז, אשר מני אז היה בתכונה של קבלה עצמית, חטיבה של מהותיות קבועה, שאין בה מילוי היסוד של חופש בחירי, וכעת קיימו מה שקבלו כבר.

פנים ואחור במציאות הרוחניות - הטבע והבחירה. הטבע הוא אחוריה^ו של הבחירה החפשית^ו [קובץ א שמב].

קמכתי"כ ח"ב פוקס הדפים ג', [32]

הענין של חיבור אחור באחור ברוחניות לפני הנסירה, ואחר כך באה הנסירה, היינו הטבעיות הישרה בכל ענין, באמונה, ביושר, בטבע, שהוא דבר טוב שאינו נותן מקום לקלקול. אבל מכל מקום אותו החופש הראוי לתן מקום לתיקונים גדולים גם כן אין כאן, על כן מנסרין, מביאין רגשי חופש שאפשר גם כן להיות נפרדים חד מחד, ובבחירה מתחברן. בזה מופיעים דברים גדולים בעולם ובאדם ובכל ההויה. עקבא דמשיחא הוא בסוד הנסירה. כנסת ישראל הולכת ומתפרדת מהטבעיות של היהדות, מהקישור של האמונה בטבע, והוא הדין לכללות האדם, אבל הוא כדי לשוב למדה יותר עליונה על ידי בחירה ברורה. הנסירה מסוכנת היא במקום פרוץ, מפני התאחזות הקליפות באחורים, אבל כשעולים למעלה בגבהי מרומים אין פחד. כנסת ישראל עלתה בכללותה ברום המוסר, בחכמה ובינה העליונה של תוכן הקודש של התורה שפעלו הרבה דורות וזיכוכי הגליות. אין פחד מהנסירה. הרחק לא תרחיק ללכת. מיד תשוב בבחירה חפשית למעלה עליונה שאין לה דוגמא.

ר"צ ליקוטי מאמרים ה', ג'

ובאמת נאמר כישן ולא ישן ממש דודאי כל השפע בגלות נראה כישן שהרי כל השפע הולך לאומות ובני ישראל קולטין התמצית מהם, רק דורמיטא הוא תרדימה דאדם הראשון זהו קדרותא דצפרא ותוקף החשכות שקודם גילוי האור שזהו לצורך בנין כנסת ישראל, דתכלית שלימות בינה יתירה שניתן בה היינו שמבינים גם בעת תוקף ההעלם הגמור שנראה שהכל לאומות העולם ושהם עיקר בעולם מכל מקום בני ישראל מאמינין בני מאמינין שבאמת הכל שלהם וכל העולם כולו לא נברא אלא בשביל ישראל (ילקוט בראשית י"ז) והם העיקר לא אומות העולם, וזו בינה יתירה להבין זה

בעת הדורמיטא ותוקף ההעלם: ודבר זה באמת אי אפשר כלל רק כאשר אור חכמתו ובינתו יתברך שמו הבלתי גבול ותכלית המכונה אבא ואימא יכנס תוך לבבות בני ישראל, ולא דרך זעיר אנפין שרצה לומר כח ההשפעה דה' יתברך שהחכמה והבינה הוא מלובשת בההשפעה שה' יתברך משפיע לכנסת ישראל כל מיני כוחות שונות ובאותם כוחות מלובש החיות אלקות, אבל עת הדורמיטא הוא שההשפעה נעלמת לגמרי ואז החכמה ובינה דה' יתברך מתפשטת בעצמה תוך לבבות בני ישראל ומאיר להם, ועל ידי זה נבנים בבינה יתירה עד שיהיו ראויים לקבל שפע יתברך פנים בפנים:

שם טז', מג'

וזה שאמרו (שבת פ"ח א) דבהר סיני כפה הר כניגית והדר קיבלוה בימי אחשורוש ברצון היינו דמה שאי אפשר לעקור ממנו שם ישראל זה נראה כמסלק הבחירה ממנו והיינו כפיית הר דבעל כרחו יהיה ישראל, ובימי אחשורוש קיבלוה היינו שנתברר שזה שאינו נעקר משורש ישראל אין זה דרך כפייה ושלא בבחירה רק דבאמת הוא בשורשו בוחר מרצונו בו יתברך, וכמו שכתב רמב"ם (הלכות גירושין פרק ב' הלכה כ') בטעם כופין עד שיאמר רוצה אני דאפילו הוא רשע ואינו רוצה לקבל דברי חכמים אמיתות רצונו אינו כן.

אורות ישראל א', יג'

אי אפשר לאדם להפרד מדבקות האלהית, ואי אפשר לכנסת ישראל להפרר מצור ישעה אור ד' אלהי ישראל. אבל אי האפשרות הזאת, ההולכת ומופיעה בכל הדורות, יש בה הכרח טבעי, שאיננו נותן מקום לבהירות הדעת לגלות את פעולתה. על כן באים ימים שתרדמה נופלת על האדם, והפרצופים ננסרים זה מזה, עד שהפירוד הגמור נעשה אפשרי, ובכללות התרדמה במקום צלע מחוברת, חיבור טבעי, גב לגב, עומדת תפארת אדם בכליל הדרה, שהבחירה השכלית מכרת לומר "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי", והעולם מתכונן בהופעת חיים ותולדות קיימות עדי עד. האפשרויות לדבר "גבוהה גבוהה", על דבר שמד, על דבר כפירה, על דבר פירודים מוחלטים, הן תולדותיה של הנסירה, המביאה לידי ההתאחדות הגמורה, הצורית החפשית, "כמשוש חתן על כלה ישיש עליך אלהיך". החזיון מתגלה ביחווה של התורה אל האומה, שהחיבור הטבעי הולך ומתפרד ע"י הנסירה התרדמית, וגמר הנסירה הוא תוכן הבנין, המביא לאחדות משוכללת, ותורה חוזרת ללומדיה, וכל בניך למודי ד' ורב שלום בניך.

קובץ א', תרמג'

היכולת לעמוד במעמד הפכי ומנותק מהקדושה, רק היא תיתן את האפשרות לרצון המשוכלל לצאת אל הפועל. וכל זמן שלא נתגבר כח הרצון של הטוב בעולם כראוי, אין יכולת גם כן להנתק ממנו. רק בעקבא דמשיחא יבוסם העולם בכללו, עד שהרצון העצמי יהיה בתכלית הטוב. ולעומתו נתגבר היכולת גם על הנתיקה הגמורה, ובחירת ההתדבקות בטוב האלהי, תהיה ברצון גמור וחפשי לגמרי. כשהנסירה נגמרת, יש אפשרות לבנין עולם של תולדות עדי עד, ומתגלה רז זה בחוצפא דעקבא דמשיחא, שחלק ממנו יצא לאור. ורמי הגיון כבר יכולים להציץ מאורו זיו ניחומים וגבורת עולמים. לא כאדם הראשון שנברא דו פרצופים, מחוברים גב בגב, כי אם פנים בפנים ידבר עמנו.